

Bilbao, 1936

XIV urtia || Idazkolea ta Banakolea: Correo, 17, 1.

234 Idazkutxa

18107. Urrutizkiña

7.489 zenbakia

GUDA - OTSAK

Itxasertzian, "Mungia" gudataldekoekin

Eztira barritsu, egintzale baño. Agindu - zain daukaguz, gogotsu egon be.-Idazliei uarra.

Itxasuren aurrez-aur

Guda onetan be, gure Aberrijok bere edertasun bereziak eztauz laga
gaudu. Aurtenein, Araba'ko lur edatu ta lanetan genbiltzan gudari
jakin batian, Atzo, gipuzkoaf mendia-aitian ixan gifañ. Eta gauf, kan-
tari itxasuren ofetara eldu gaitzu.

Bizkaia-mugarrak eldu da guda au, itxasertzian be. Bidez-bide, su-
guren gixan ibili gara, biurguen-rik-biurgune. Asterikapian, geldi lotu
gara eta zorifik gora as!

Mungia guda-aldekuak ditugu emen iradan ile betian. Buruzagija la-
gen dogula arrikar-arin golaz maldatzen ziar.

Arana jauna, dogu berau. Aueragoko gudalldijan Gipuzko-aldian zau-
rtutua ixana. Baina eztai bizkortasunik galdu. Naikua jan dogu lubane-
tan berari jarraituz. Orefra bañitzen, gora ta bera, aruntz eta onutz
tzimistak baño jastefago egiten da.

Bere aginaltzapeko taldiaz izpaz etia jakingafijak eskatu dautsa-
gu, eta itzpañegiñ, eztabela ezertu be esateko, adirazo dausku. Eta
izili eta bizkor oso, trintxerarik trin txera garojaz.

Atsedentsu

Zan ixugaria egin dabe "Atutxa" gudaltsaleko lubangillak; eztabe
etan, edozelan be, lo egoteko astirik aldi baten.

Gudariak aspertita el-dagoz; aldra batek kartejan diñardu nasa-
mendik, beste aldetik tiruia jaramon bage. Bestatzuk, sagaf jaten, os-
sera.

Emen dogu teniente bat. Gipuzkoafa da, donostia eta Sasetam ame-
raldora-gudaldekuak da. Oniek be eztai zer esanik. Alderi onetan
gauza garbirik jasotia kostauko yaku, antza. Ontofauza dau abixena,
eta bera mutilekang eruan gaifu.

Aurera egiteko gogo betez itzil gu, ziaro gogaitu baitagoa.

Ona emen talde bat aufengeno lefoetan, Subaren biran dagoz, eta
lo be Patatak egozi eta jafiro gertu. Gauf goxion, anka-joko ederik
agin dauskuak. Gabon-jayok ezer ap arteko barik ospatutia oso zail egi-
ten euzkeldun eta olaskoren batzu n biar-ixana nabai dabenzaz, bila juan
dira Beriatuako basetxietxeta. Eta zer dan ordaindu eta bai etxeratu be.
Zuzeneko esan, txabotearatu. Gabon-usanfa ofa nundik lortu...

Bertsolariljak-eta...

Elezketiak be, erne ditugu be, izketa-otsa entzun dabentan, asafetu
edo egin dira, tiro bat edo beste jau rti dauskube-ta. Euron otsera. On-
datra be begira jari gara. On dago, ixil, itun, bera maitaliak zain ur-
duri; bera semien etxeratza noiz ixango. Eltzara bakafror zoritzarpian.
Itzaron, ordia, itzaron, laster dator eguna, ba...

Kantari jardun dabe lentsuago gudari bik, baña emenguak; anguak
estebare, ba, euzkeren abesturik ez itz-egiterik.

Oneik be jayetarako bertsuak ikasten el-diñardube, zerbait berezi
jeyetan ixan gurak.

—Bertsua ugari dakañt oneik. Ufengo gudubetan azkenengo bein-
besti estiri ixango.

—Bertsuak! Bertsuak bal, bañan "aldreibasak" ez ote dira gogaito?

—Dino Juxto donostiafak ifibafeko.

Osterantzian, soñalarrik ez el-dabe; ezta bafitxu bafegafirik be.

"Danok gara emen motzak" —dirausku gaste batek, "Txori-Eri," ko bri-
gada ixan ezik. Eta au, ain zuzen be, ezta gauf emen."

Ori dala-ta, zlatz aspeturta dagoz beti egoten, bapere alaitasun ba-
rik, etx sona es bafe. Baki-alde onetan, atsedenez beterik loditu egin ei
dira geyenok, asne ugari dagoz-ta.

Ontzijai soka

Patafa nai leuke mutilok be. Tufoiaz eztira asko arduratu. U-
mientzat urjetan lagatia, atsegin ixango iltzakio. Edo-ta ugari eka-
keñiñ, parapetotzat jafiro leukezia.

"Reketjak auferatuago 'bailetoz'... jalki dau "Atzueta" gudaltsa-
lako kapitanak.

Biltartian, egon. Patxistaen egazkifok eta suagakarien agefaldijk
ixan ezik, osasunen sendatutem dagoz. Noizian bein itxaso-ziar ikusi oi
dabes "bou" dirajakua, bai emenguak, bai bestienak.

Itxasuren urduia zeruz bat-bat eginda gabon gaujena uferatzian.
Iñunabafal mendiz bera-be-tor, eta ixil-ixil eta jaisterka zailua eto-
fi be, gure buruzagi Arana'ren antzera.

Oruha dafai zelai urdinak, gixonak baixen urduri. Eztago bakerrir
oraingo gure ibaetan...

Gayak

IGANDIA
Igazi dan igandian eurrik ez geben
pean. Beraz, ibiltaro berezia ixan ge-
ben.

Baña axia, ja axieren otza! Otzen
etxaz, ixotziklik urtenda etofan axi-
aren antza agertuen eban.

Otzen artian ozentzeraikua zanafen
be, banya, batera ta bestera egurastu-
ten ibiliko-to, etzan eragospen aundiua
ixan, zirti-zarta batera ta bestera igi-
tuteko euri bako axe otza lako igi
akurrik egor be eztago-za.

Txadonetan elizkixun edefak egin
etan, bata Jaunatzte ugarijak be.

GUDA-ONETAN

Guda-ofetistik urun dagozan ura ta
baguritzen Goiko Jaunaren gentza do-
man bixi ixan ba-gara be, an, guda
ofetan abefi-aldez euren egin-biaefat
infiar zuiranak, euren aberijarentzat
gurako egena gentza gustia-ezeben ixan
ofatino.

Euzkadi'ko ura baketsuben artian
baketsubenetarikua ixan zan Markina
begikora, paxisten egazkifale goxetik
agertu elizain, ba, goxeko amaitak
ingurako ura baketsuaren ganera
suaga eraikorak jauntien ibili el-zin-
rak.

Eta goxeko ikerbalde deungia naikua
ixan ezañ-itzakijuen, aratsaldian be,
bafiro Markina'rata el-ziran, eta go-
xian baxu asmo deungez Markina ura
baketsubari ofatua.

Gudalburu asaldarrien matxinada
geugari suba emoten diñarduben pa-
xistak Markina'ri dautson gofotua,
mundia be aundiua da, gero.

Euren ofetadaldietan, Markina deu-
sustuten dabiltsan paxistak, Gaitan
Ayala'taren urria be Markina dala,
sintu edo egiten yake.

Edu, bestela, Markina dan lako ura
baketsubari ofatua gogor eta arku be-

rak oldaftuteko, Gaitan'dafak eztabe
gogaito Markina'ra itxultzeo asmorik.

Kistaf-lagiz begiratutem ba-dogu,
begirat, banya, paxista katolikua (?)

Markina'gaz egiten dabena, txeferaren
benetako ofetial egiten dabena ber-
bera da: Kistaf-hidezko gentza donia
deuseztuteko, txefer - bidezko izkiz
eraitzalakaz oldaftu.

"EUZKO-LANGILE"

Igazi dan larunbatari yaokan astero-
ko onen zenbakia ikusi dogu.

Asteroko au, pozik eskuratzeten dogu,
ta pozik irakuru be.

Agiretaf Joseba Andoni Euzkadi'ko
Jauriaritz - lendarikarien itzaldia-
tzazko ereztxiak, eztago, ja, egen be
ezin leteka-to. Ofetarako, banya gura-
mena bixitu baf dogu, euzkeria-zale-
tasuna getu. Guramen ori zirkutu ta
zaletasuna getuteko, bafiz, irakurita
lakorik eztago. Irakuri daigun, ba, ira-
ku...

* * *

Euzkeria geure-geria dogu, irakuri,

Beraz, umetxuba ama-zale egiten dan
eran, gu euzkeria-zaletu gadixan.

Euzkotan oro benetan euzkeria-zale-
tasunetan eguna axe ixango da. Euzka-
di'rentzat eugenik zoruntasuna.

Edu, bestela, Markina dan lako ura
baketsubari ofatua gogor eta arku be-

IBON,

BASAKINA.

IBON,

BASAKINA.